

Plenum ObSS Radovljica

Več načrtnosti v obrtništvu

»Veriga« bo ustanovila obrtno delavnico v Lescah

Na plenumu Občinskega sindikalnega sveta Radovljica, ki je bil pred kratkim, so govorili o pavšalizirane obrti in o obdavobrtni dejavnosti v tej občini. Ugotovili so, da obrt sploh ne delavev in o drugih problemih, zato pa potrebam prebivalstva, da se to področje dejavnosti ne razvija vzporedno z napredovanjem industrije.

V tej občini je 11.860 prebivalcev. Obrtnih obratov je pa 145 s 385 zaposlenimi. Ta zmogljivost sploh ne dodača potrebam. — Obrtne usluge predstavljajo v tej občini že družbeni problem, zlasti kar se tiče kvalitete obrtnih del, dolgo čakanje na usluge, pomanjkanje strokovnega kadra in kar je še najhuje — pojav šumarskega. Takšno stanje obrti, kot so ugotovili, zavira tudi ostalo industrijsko dejavnost, predvsem pa komunalno.

Na plenumu so podrobno razpravljali o nekaterih še posebno

C. R.

Prednost uslužnostni ne pa proizvodni obrti

Glavna točka dnevnega reda včerajšnje seje Občinskega ljudskega odbora Kranj je bilo poročilo Sveta za obrt ObLO o problemih obrtništva v občini. O razpravi na seji in o ostalih točkah dnevnega reda bomo poročali v prihodnji številki našega lista, danes pa bomo iz poročila povzeti nekaj podatkov in misli o problemih obrtništva v kranjski občini.

Poročilo ugotavlja, da je obrtna dejavnost v občini prema razviti, oziroma v nekaterih strokah usmerjena v proizvodnjo, ki ne koristi neposredni potrošnji. Od tod izhaja tudi vrsta težav, ki jih bo v prihodnje treba rešiti.

Obrt v sedanjem obsegu in strukturi obrtnih strok ne zadovljuje vseh potrebujočih, zato bo treba z nadaljnjam razvojem družbene obrti dosegči čim hitreje povečanje kapacitet, zlasti v tistih strokah, kjer je obstoječe stanje najbolj kritično. Prav v obrti imamo še močno razvit privatni sektor, ki ima v nekaterih strokah zaradi nerazvito družbene obrti prevladujoč položaj. To je glede na kvaliteto uslug ali proizvodov, cen in odnosov do potrošnika često škodljivo in ni v skladu s splošnimi družbeno-ekonomskimi interesami.

Razmerje med indeksom porasta prebivalstva v letu 1958 nasproti letu 1956 (102,5) in indeksom porasta privatnih obrtnih obratov v istem razdobju (106,3) je sicer ugodno, vendar moramo pri tem upoštevati porast konjunkturnih obrti, ki izdelujejo le za trgovsko mrežo, ne zadovoljujejo pa vsakodnevnih potreb potrošnikov.

To kaže, da na področju zasebnega sektorja obrti v zadnjih letih nismo napredovali v smeri širjenja takih obrti, ki zadovoljujejo prebivalstvo z obrtnimi proizvodi ali uslugami, temveč se je bolj razvijala proizvodna obrt, ki v posameznih primerih zalaže tržišče s proizvodi, ki jih v različnih serijah

izdeluje tudi industrija. Blagovni promet v obrti se je v zadnjih letih povečal za 48,3 %. Logična posledica takega razvoja glede na stalni porast povpraševanja po tipičnih obrtnih izdelkih ali uslužbah je močno pomanjkanje obrtnih kapacitet, zlasti v uslužnosti dejavnosti.

Od registriranega prometa privavnega sektorja obrti v letu 1958 odpada na blagovni promet v trgovini 33,9 %, na storitve za gradbeno dejavnost 41,6 %, na ostale storitve pa 24,5 %. To razmerje kaže, da privatna obrt pretežno dela le za trgovino in za gradbeništvo. Vrednost neposrednih uslug potrošnikom predstavlja le manjši del. To kaže obenem na nekatere napake v razvoju socialističnega sektorja obrti, ki se doslej še ni usposobljil, da bi v celoti zmogel zadostiti potrebam gospodarskih organizacij po obrtniških izdelkih in uslugah.

Obširno bi kazalo analizirati vlogo trgovine pri razvijanju blagovnega prometa privatne obrti. Trgovina odkupuje namreč vrsto obrtniških izdelkov od privatnih obrtnikov, ki so pri nas že predmet industrijske izdelave, in jih plasira na tržišče. Vprašanje je, če je to v današnjih pogojih še v takih meri potrebno. Poročilo Sveta za obrt ObLO pravi, da naj obrtniška proizvodnja služi dopolnilni preskrbi posameznih potrošnikov na podlagi individualnih naročil, ne pa, da prizvala serijsko, kar ji omogoča trgovina.

Podatki nam po drugi strani kažejo, da v nekaterih obrtnih strokah sploh nimamo socialističnih obratov. Nekateri obrati družbenega sektorja obrti pa so tako ozko specializirani (kamnoseštvo, Puščarna, žage, Remont čevljarskih strojev, Agroservis), da v glavnem zadovoljujejo večje potrebe, ie v manjši meri pa so na uslugo tuji potrošnikom. To kaže, da je tista obrtna dejavnost v družbenem sektorju, ki bi moral zadovoljiti vseksadne potrebe potrošnikov, zalo slabovila ali pa je sploh ni. Prav v tem pa je razlog, da imajo določene stroke privatne obrti prevladujoč položaj in je

AKCIJA ZA POŽIVITEV DELA MLADIH ZADRUŽNIKOV IN PRIRODOSLOVCEV

Po vsej državi so se začele akcije pod imenom »Revije pionirjev, zadružnikov in mladih prirodoslovcov«, ki bodo trajale leto dni do 1. oktobra 1960. Zvezna prijateljev mladine je v sredo sklical v Ljubljani sestanek vseh, ki bodo sodelovali pri izvajaju te akcije v Sloveniji.

Važno je dejstvo, da vlada za sejem največje zanimanje, tako v strokovnih krogih in najširših krogih prebivalstva širom po naši državi, kakor v inozemstvu, saj bo prisotnost 13 tujih držav potrdila mednarodni značaj te prireditve. Kakor na V. sejmu sodobne elektronike leta 1958 bodo tudi letos znanstvena posvetovanja z mnogimi konferencami, referatimi in predavanji s področja elementov, ki jih uporabljajo v graditvi elektronskih naprav. Razen tega bo v okviru prvega jugoslovanskega posvetovanja o sestavnih delih elektroniskih aparatur specialna kolektivna razstava sestavnih delov za elektronske aparature jugoslovanske proizvodnje.

ZA POVEČANJE OBRTNIŠKE ZMOGLJIVOSTI V OKVIRU GRADBENE DEJAVNOSTI V NAŠEM OKRAJU

Predsedstvo Obrtnice zbornice za okraj Kranj je pred kratkim razpravljalo o obrtnih zmogljivostih v okviru gradbene dejavnosti. Ugotovili so, da je pomanjkanje obrtnih storitev resna ovira za hitrejo realizacijo gradbenih del. Zato je slišati precej kritike o zakasnitvah z gradbenimi deli, o neizpolnjevanju rokov v strani obrtnih podjetij itd. Ta stvar je še toliko bolj poudarjena v sedanjem času intenzivne gradnje, zlasti na objektih državnega standarda.

Da bi v zvezi s tem vprašanjem ugotovili pravo stanje tako s strani koristnikov obrtnih uslug ter s strani izvajalcev obrtnih podjetij, so sklicali pri okrajni obrtni zbornici posebno posvetovanje s predstavniki vseh gradbenih podjetij ter predstavniki ustreznih strok Okrajne obrtnice zbornice. Na tem posvetovanju, ki bo jutri, 17. oktobra, bodo skušali priti do enotnih zaključkov ter potem pomagati razvoju tistih obrti, ki v našem okraju najobčutnejše zavirajo gradbeno dejavnost.

-I. C.

Zadnje vesti

Pod predsedstvom generalnega sekretarja SZDL Jugoslavije, Edvarda Kardelja je bila včeraj v Beogradu seja predsedstva Zveznega odbora SZDL. Govorili so o finansiranju gradenja in izkorisčanju stanovanj. Referat o tem je imela Lidija Šentjurc. Včeraj je odpotoval iz Moskve na Dunaj predsednik avstrijske republike dr. Adolf Schärf, ki je bil nekaj dni na obisku v Sovjetski zvezni. V Italijanskem parlamentu se je včeraj začela zunanjopolitična razprava.

Vse kaže, da se bo zdaj začela med vodilnimi zahodnimi državami v času hladne vojne odpotoval v sovjetsko prestolnico. Bonn je na vse te »krivoverske« pobude Londona odgovarjal z zlobnimi pripomambi in neprkrito grajo. Nič čudnega torej, če so bili odnos med obema zahodnima zaveznicama precej hladni, če ne celo napet.

Zdaj se sicer čudno, toda menda bo prvi začel zahodne turneje zahodnomske kancier Adenauer. Šef bonnske vlade sicer že daje časa napoveduje svoj obisk v London, vendar ga je večkrat odložil. Vzrok za to so bila ostro izražena nesoglasja med Londonom in Bonnom. Odkar so v prestolnici ob Temzi začeli kovati bolj gibčne načrte, ki naj bi odprli pot za razgovore in sporazumevanje z Moskvo, so se v Bonnu začeli jezno mrščiti. Adenauer je ostal še nadalje »zvest svojim posojankam sile in načelom hladne vojne. Tod pa namerava še nadalje kovati politični kapital in uveljavljati politično vlogo Zahodne Nemčije.

Macmillan pa je tretje presenetil položaj. Spoznal je, da Velika Britanija ni doraslata tekmi med dvema velikanoma in da zato lahko obdrži vlogo velike sile le na hvalenejšem, popularnejšem in tuje cenejšem mirovem področju. Macmillan je bil zato prvi, ki je

potrošnik v tem pogledu precej odvisen od privatnega sektorja.

Ce analiziramo trenutno stanje v obrti, lahko ugotovimo, da obratni prostori v veliki večini obrtnih podjetij ne ustrezajo. Z adaptacijami bi se ponekod dale razmere nekoliko urediti, vendar sam začasno. V mestu zaradi pomanjkanja poslovnih prostorov ni mogoče ustanoviti niti ene obrtne delavnice. To pomeni, da je nadaljnje razvijanje obrti še naprej oteženo, dokler ne bo dograjen obrtni center. To bo v prihodnjem letu tudi najvažnejša naloga Občinskega ljudskega odbora na področju obrti, prav tako pa tudi Obrtnice zbornice v vseh obrtnih podjetjih. Za predlagano gradnjo že izdelujejo investicijski program in računajo, da bo z deli možno priceti že prihodnje leto, če bo seveda mogoče zagotoviti potrebna sredstva. V ta namen bi morala obrtna podjetja staviti na razpolago vsa prosta sredstva za udeležbo na investicijskem natečaju.

Sklenjeno je bilo, da bodo razstavo odprli v Kranju, v soboto, 31. oktobra, in sicer v avli nove poslopja OLO. Razstava je odprta predvidoma do 9. novembra. Potem bodo to pomembno razstavo prirejali še po posameznih občinah, najprej v Tržiču, razstava bo zaključena v Škofiji Loka v okviru občinskega praznika koncem decembra.

-A. c.

Razstava ob 4 letnici KPJ in SKOJ na Gorenjskem

BO ODPRTA V KRAJNU

DO 31. OKTOBRA

Na sestanku komisije za razstavo pri okrajnem odboru za preslavo 40-letnice KPJ so v ponedeljek, 12. oktobra razpravljali zadnjih pripravah za razstavo. Dokumentarno gradivo in primerljivi komentarji, ki tolmačijo obdobje predvojne dejavnosti v vlogi boja za osvoboditev organizacij KPJ in SKOJ na Gorenjskem, so že pripravljeni. V nekaj dneh bo končan tudi prikaz na panohi, ki govori o povojni obnovi dežele, izgradnji oblasti in zadnjem obdobju pod naslovom »Skrb za človeka«.

Sklenjeno je bilo, da bodo razstavo odprli v Kranju, v soboto,

31. oktobra, in sicer v avli nove poslopja OLO. Razstava je odprta predvidoma do 9. novembra.

Potem bodo to pomembno razstavo prirejali še po posameznih občinah, najprej v Tržiču, razstava

bo zaključena v Škofiji Loka v okviru občinskega praznika koncem decembra.

Okrajni odbor Zveze borcev v Kranju je že pred časom začel zbirati podatke o živiljenjskih razmerah posameznih preživelih borcev.

Vzpostreno s povečano skrbjo za živiljenjsko raven našega delovnega človeka se je v zadnjem času povečala tudi skrb za živiljenjske razmere preživelih borcev NOB, seveda v okviru zakonskih predpisov. O tem je razpravljala Zvezna ljudska skupščina pred poletnimi počitnicami, o tem je nedavno govoril tudi predsednik republike.

Okrajni odbor Zveze borcev v Kranju je že pred časom začel zbirati podatke o živiljenjskih razmerah posameznih preživelih borcev in v najnujnejših primerih skupšči pri reševanju določenih težav pod pomagati. V ta namen je bila izvedena anketa o zdravstvenem stanju preživelih borcev v občini Tržič. Čeprav ti skrbni predlogi niso pokazali posebnih problemov med članstvom ZB, bodo s podobnimi sistematskimi zdravstvenimi pregledi nadaljevali tudi na Jesenicah.

Okrajni odbor Zveze borcev v Kranju je že pred časom začel zbirati podatke o živiljenjskih razmerah posameznih preživelih borcev in v najnujnejših primerih skupšči pri reševanju določenih težav pod pomagati. V ta namen je bila izvedena anketa o zdravstvenem stanju preživelih borcev v občini Tržič. Čeprav ti skrbni predlogi niso pokazali posebnih problemov med članstvom ZB, bodo s podobnimi sistematskimi zdravstvenimi pregledi nadaljevali tudi na Jesenicah.

Zelo pomembna je nedavna anketa o stanovanjskih razmerah članov ZB v našem okraju. Anketa je pokazala, da obstoje približno 400 posameznikov (izidci popisa iz Škofje Loke še niso znani), ki živijo v neprimerih stanovanjskih razmerah. Največ primerov je ugotovljeno na Jesenicah (182) in v Kranju (133). Na osnovi sedanja ankete bodo izvedli še podrobnejši pregled o stanovanjskih razmerah, o zdravstvenem, socialnem, družinskem stanju posameznikov in podobno. Najnujnejše prime re stanovanjske stiske, v kateri žive bivši borce, bodo skušali rešiti preko zainteresiranih podjetij, kjer so le-ti danes zaposleni, dalje preko občinskih ljudskih odborov ali preko posebnega stanovanjskega

zakonodajalcev.

Vzpostreno s tem je v teku tudi ugotavljanje takoimenovane pričevalnike. Tu gre za posebno pravico tistim zaposlenim borcev (ki so bili aktivni borce že pred 9. septembrom 1943) in ki so razvrseni pod 10. plačilnim razredom, z manj kot 16.200 dinarji mesečne plače. Ce imajo manjše mesečne prejemke, bodo dobivali stalno razliko v okviru omenjene priznavalnine. Po sedanjih predvidevanjih bo v našem okraju okrog 300 takih primerov.

Vzpostreno s tem pa se vsiljuje skrb za otroke žrtev fašističnega terorja, prekvalifikacija in strokovno izpopolnjevanje preživelih borcev, priznavanje njihove delovne dobe oziroma potrjevanje sodelovanja med NOB itd. Pri vsem tem delu, zlasti pri slednjem, je zahteva določene natančnosti in objektivnosti, imajo osnovne organizacije veliko posla. Večkrat pa s posameznimi primeri prekomerno zavlačljemo. Delno, kot pravijo pri okrajnem odboru ZB, je vzrok tudi v tem, ker razne komisije tako na začetku ne razpolomajo dovolj jasno posameznim prislincem, da kam segajo njihove pravice.

K. M.

LJUDJE IN DOGODKI

Vrsta sestankov

med vodilnimi zahodnimi državami v času hladne vojne odpotoval v sovjetsko prestolnico. Bonn je na vse te »krivoverske« pobude Londona odgovarjal z zlobnimi pripomambi in neprkrito grajo. Nič čudnega torej, če so bili odnos med obema zahodnima zaveznicama precej hladni, če ne celo napet.

Zdaj se sicer čudno, toda menda bo prvi začel zahodne turneje zahodnomske kancier Adenauer. Šef bonnske vlade sicer že daje časa napoveduje svoj obisk v London, vendar ga je večkrat odložil. Vzrok za to so bila ostro izražena nesoglasja med Londonom in Bonnom. Odkar so v prestolnici ob Temzi začeli kovati bolj gibčne načrte, ki naj bi odprli pot za razgovore in sporazumevanje z Moskvo, so se v Bonnu začeli jezno mrščiti. Adenauer je ostal še nadalje »zvest svojim posojankam sile in načelom hladne vojne. Tod pa namerava še nadalje kovati politični kapital in uveljavljati politično vlogo Zahodne Nemčije.

Macmillan pa je tretje presenetil položaj. Spoznal je, da Velika Britanija ni doraslata tekmi med dvema velikanoma in da zato lahko obdrži vlogo velike sile le na hvalenejšem, popularnejšem in tuje cenejšem mirovem področju. Macmillan je bil zato prvi, ki je

zmagal minuli četrtek pot k kmalu zanesla prek oceana. Tudi v ZDA se brčas zelo zanimalo, kam vse meri britanski ministri predsednik s svojimi miroljubnimi predstavami.

Sindikalne organizacije o preskrbi s kmetijskimi proizvodi

Ključ je v proizvodnji za boljšo oskrbo z živili

Za boljšo oskrbo z živili

Za nenehno izboljševanje živilske ravni našega delovnega človeka je zelo pomembna tudi dobra oskrba. Naša trgovina nudi dandanes potrošnikom dokaj preprosto izbiro obleke, obutve in drugih industrijskih izdelkov. Tudi

težave pa nastajajo že zmeraj na področju preskrbe s kmetijskimi pridelki oziroma z živili. Zato so zelo pogoste in često tudi upravičene kritike po delavskih središčih o pomanjkljivi preskrbi z mesom, z mlekom, solato in drugim.

Zato so se za to vprašanje zadaje čase zavzela tudi sindikalna vodstva.

V ponedeljek, 12. oktobra so na plenumu Republiškega odbora sindikata kmetijskih živilskih in tebnačnih delavcev v Ljubljani govorili o preskrbi in trgovini s kmetijskimi proizvodi ter o razvoju kmetijstva sploh. Ugotovili so, da je med kmetijsko proizvodnjo in trgovino premalo so-delovanja, da bi kmetijska poskrba lahko dosti več prispevala k reševanju preskrbe, če bi se usmerjala v proizvodnjo takoj imenovanih deficitnih pridelkov, in sicer zelenjave in mleka. — Preskrba je zlasti slabá v vrtnicah. Načrt, da se v bližini mest uredijo vrtnarje v skupni površini 300 hektarov, se prepočasi uresničuje. Tudi dvig živinoreje prepočasi napreduje, kar povzroča težave v preskrbi z mesom in sodobno.

Ključ do dobre preskrbe s kmetijskimi pridelki, kot so ugotovili, je v sami proizvodnji. Čim večja bo proizvodnja, tem boljša bo oskrba. Za rešitev vseh teh vprašanj se bodo morali bolj zavzeti sami občinski ljudski odbori in drugi organi na terenu.

• PRESKRBI IN KMETIJSTVU V OKRAJU KRANJ

Tudi na razširjenem plenumu Okrajnega sindikalnega sveta v Krnju so razpravljali o nekaterih težavah v preskrbi s kmetijskimi pridelki. Za razpravo so tem vprašanjem so zbrali mnogo podatkov in tako dobro osvetili ves problem.

Končne ugotovitve plenuma so:

- Preskrbo industrijskih središč je potrebno osamosvojiti od nihanja stihiskske proizvodnje individualnega kmeta, ki je zaradi razdrobljenosti in prenajhne uporabe agrotehničnih ukrepov zelo nestabilna. Zaradi tega je preskrba industrijskih središč podvržena nihanju tako kot zalog blaga.
- Klub temu, da imajo država posestva 1.014 hektarov zemlje (od tega 980 hektarov obdelovalne) s 165 zaposlenimi, ne pomeni v kmetijstvu nobenega bistvenega faktorja, ki bi lahko ugodno vplival na težavn položaj v preskrbi. N. pr.: vsa poskrba redijo 299 krav in 235 glav druge goveje živine, 269 praščev in 34 konj. Dnevna proizvodnja mleka teh posestev je 2000 litrov, to je komaj 10 odstotkov dnevnega odkupa mlekarn. Z vlaganjem v posestva in s primerjimi kadri bi bilo mogoče v kratkem obdobju na teh posestvih dogniti proizvodnjo mleka najmanj na 15.000 litrov dnevno (sedanjih celotnih odkup mlekarn je 19.000 litrov). Podoben položaj je v ostalih kultura. Proizvodnja krompirja na vseh devetih posestvih ni znašala lansko leto 51 odstotkov celotne proizvodnje v okraju.
- Ostale zemlje v družbeni lasti (zadružne, SLP) je 2760 hektarov. Zadruge obdelujejo 833 hektarov (625 hektarov gozdov, 27 hektarov neplodne, 203 hektare pašnikov in 31 hektarov zemlje), 1922 hektarov imajo v najemu delavci in kmetje. Obstajajo možnosti, da bi ta zemlja postala jedro novih državnih kmetijskih posestev in ekonomij.
- Struktura investicij je za kmetijstvo v primeri z ostalimi panogami izredno slaba. N. pr. leta 1957 je bilo vloženo v industrijo 62,2%, promet 6,8%, kmetijstvo 3,4%; leta 1958: industrijo 58,4%, promet 6,6%, kmetijstvo 5,5%; leta 1959: industrijo 65,7%, promet 0,9%, kmetijstvo 7%, razen tega pa je namreč pokazala, da bodo novo proizvodnjo v kmetijstvu zelo slabo: v osmih mesecih letosnjega leta

je bilo koriščeno: v prometu planirano 63,5 milijona, porabljeno 119,1 milijona ali 187,7%; v kmetijstvu planirano 203,6 milijona, koriščeno 26,5 milijona ali 13%.

5. Dobrih kadrov na državnih posestvih, ekonomijah in zadružah primanjkuje. Na devetih posestvih je komaj en inženir in šest tehnikov. Vzroki za to so: nizke plače, zlasti delavcev (v primerjavi z industrijom) zaradi slabe organizacije dela in nizke proizvodnosti, dalje politika štipendiranja, slabe stanovanjske razmere itd.

6. Iz teh ugotovitev sledi, da tudi ljudski odbori niso posvečeni zadosti skrbti razvoju kmetijstva, zlasti v cilju kar najboljše preskrbe industrijskih središč s kmetijskimi pridelki. S premajhno smelostjo planirajo investicije v kmetijske objekte, kar se bolj ali manj odraža tudi v mentaliteti vodstev posameznih državnih posestev, ki se celo branijo kreditov. So pa tudi primeri, da se že planirani objekti ne izvršijo (na primer Vrtnarija Krnja).

7. Sindikalne podružnice se niso zadosti ukvarjale s problemi prehrane in kmetijstva, razen s tem, da so za svoje člane včasih oskrbeli ozimnico. Zato delavci niso seznanjeni s stanjem v občinah in delom ljudskih odborov.

8. Sindikalne podružnice se niso udejstvovali in vodile računa o delu organov družbenega upravljanja na tem področju (sveti za blagovni promet, potrošniški sveti).

9. Premalo pozornosti se je posvečalo delu sindikalnih podružnic na kmetijskih posestvih, ekonomijah, zadružah, saj je od 892 zaposlenih v zadružah le 70 zaposlenih članov sindikata.

Na osnovi teh ugotovitev je plenum zaključil:

- Preskrbo industrijskih središč je potrebno osamosvojiti od nihanja stihiskske proizvodnje individualnega kmeta, ki je zaradi razdrobljenosti in prenajhne uporabe agrotehničnih ukrepov zelo nestabilna. Zaradi tega je preskrba industrijskih središč podvržena nihanju tako kot zalog blaga.
- Klub temu, da imajo država posestva 1.014 hektarov zemlje (od tega 980 hektarov obdelovalne) s 165 zaposlenimi, ne pomeni v kmetijstvu nobenega bistvenega faktorja, ki bi lahko ugodno vplival na težavn položaj v preskrbi. N. pr.: vsa poskrba redijo 299 krav in 235 glav druge goveje živine, 269 praščev in 34 konj. Dnevna proizvodnja mleka teh posestev je 2000 litrov, to je komaj 10 odstotkov dnevnega odkupa mlekarn. Z vlaganjem v posestva in s primerjimi kadri bi bilo mogoče v kratkem obdobju na teh posestvih dogniti proizvodnjo mleka najmanj na 15.000 litrov dnevno (sedanjih celotnih odkup mlekarn je 19.000 litrov). Podoben položaj je v ostalih kultura. Proizvodnja krompirja na vseh devetih posestvih ni znašala lansko leto 51 odstotkov celotne proizvodnje v okraju.
- Ostale zemlje v družbeni lasti (zadružne, SLP) je 2760 hektarov. Zadruge obdelujejo 833 hektarov (625 hektarov gozdov, 27 hektarov neplodne, 203 hektare pašnikov in 31 hektarov zemlje), 1922 hektarov imajo v najemu delavci in kmetje. Obstajajo možnosti, da bi ta zemlja postala jedro novih državnih kmetijskih posestev in ekonomij.
- Struktura investicij je za kmetijstvo v primeri z ostalimi panogami izredno slaba. N. pr. leta 1957 je bilo vloženo v industrijo 62,2%, promet 6,8%, kmetijstvo 3,4%; leta 1958: industrijo 58,4%, promet 6,6%, kmetijstvo 5,5%; leta 1959: industrijo 65,7%, promet 0,9%, kmetijstvo 7%, razen tega pa je namreč pokazala, da bodo novo proizvodnjo v kmetijstvu zelo slabo: v osmih mesecih letosnjega leta

je bilo koriščeno: v prometu planirano 63,5 milijona, porabljeno 119,1 milijona ali 187,7%; v kmetijstvu planirano 203,6 milijona, koriščeno 26,5 milijona ali 13%.

5. Dobrih kadrov na državnih posestvih, ekonomijah in zadružah primanjkuje. Na devetih posestvih je komaj en inženir in šest tehnikov. Vzroki za to so: nizke plače, zlasti delavcev (v primerjavi z industrijom) zaradi slabe organizacije dela in nizke proizvodnosti, dalje politika štipendiranja, slabe stanovanjske razmere itd.

6. Iz teh ugotovitev sledi, da tudi ljudski odbori niso posvečeni zadosti skrbti razvoju kmetijstva, zlasti v cilju kar najboljše preskrbe industrijskih središč s kmetijskimi pridelki. S premajhno smelostjo planirajo investicije v kmetijske objekte, kar se bolj ali manj odraža tudi v mentaliteti vodstev posameznih državnih posestev, ki se celo branijo kreditov. So pa tudi primeri, da se že planirani objekti ne izvršijo (na primer Vrtnarija Krnja).

7. Sindikalne podružnice se niso zadosti ukvarjale s problemi prehrane in kmetijstva, razen s tem, da so za svoje člane včasih oskrbeli ozimnico. Zato delavci niso seznanjeni s stanjem v občinah in delom ljudskih odborov.

8. Sindikalne podružnice se niso udejstvovali in vodile računa o delu organov družbenega upravljanja na tem področju (sveti za blagovni promet, potrošniški sveti).

9. Premalo pozornosti se je posvečalo delu sindikalnih podružnic na kmetijskih posestvih, ekonomijah, zadružah, saj je od 892 zaposlenih v zadružah le 70 zaposlenih članov sindikata.

Na osnovi teh ugotovitev je plenum zaključil:

- Preskrbo industrijskih središč je potrebno osamosvojiti od nihanja stihiskske proizvodnje individualnega kmeta, ki je zaradi razdrobljenosti in prenajhne uporabe agrotehničnih ukrepov zelo nestabilna. Zaradi tega je preskrba industrijskih središč podvržena nihanju tako kot zalog blaga.
- Klub temu, da imajo država posestva 1.014 hektarov zemlje (od tega 980 hektarov obdelovalne) s 165 zaposlenimi, ne pomeni v kmetijstvu nobenega bistvenega faktorja, ki bi lahko ugodno vplival na težavn položaj v preskrbi. N. pr.: vsa poskrba redijo 299 krav in 235 glav druge goveje živine, 269 praščev in 34 konj. Dnevna proizvodnja mleka teh posestev je 2000 litrov, to je komaj 10 odstotkov dnevnega odkupa mlekarn. Z vlaganjem v posestva in s primerjimi kadri bi bilo mogoče v kratkem obdobju na teh posestvih dogniti proizvodnjo mleka najmanj na 15.000 litrov dnevno (sedanjih celotnih odkup mlekarn je 19.000 litrov). Podoben položaj je v ostalih kultura. Proizvodnja krompirja na vseh devetih posestvih ni znašala lansko leto 51 odstotkov celotne proizvodnje v okraju.
- Ostale zemlje v družbeni lasti (zadružne, SLP) je 2760 hektarov. Zadruge obdelujejo 833 hektarov (625 hektarov gozdov, 27 hektarov neplodne, 203 hektare pašnikov in 31 hektarov zemlje), 1922 hektarov imajo v najemu delavci in kmetje. Obstajajo možnosti, da bi ta zemlja postala jedro novih državnih kmetijskih posestev in ekonomij.
- Struktura investicij je za kmetijstvo v primeri z ostalimi panogami izredno slaba. N. pr. leta 1957 je bilo vloženo v industrijo 62,2%, promet 6,8%, kmetijstvo 3,4%; leta 1958: industrijo 58,4%, promet 6,6%, kmetijstvo 5,5%; leta 1959: industrijo 65,7%, promet 0,9%, kmetijstvo 7%, razen tega pa je namreč pokazala, da bodo novo proizvodnjo v kmetijstvu zelo slabo: v osmih mesecih letosnjega leta

je bilo koriščeno: v prometu planirano 63,5 milijona, porabljeno 119,1 milijona ali 187,7%; v kmetijstvu planirano 203,6 milijona, koriščeno 26,5 milijona ali 13%.

5. Dobrih kadrov na državnih posestvih, ekonomijah in zadružah primanjkuje. Na devetih posestvih je komaj en inženir in šest tehnikov. Vzroki za to so: nizke plače, zlasti delavcev (v primerjavi z industrijom) zaradi slabe organizacije dela in nizke proizvodnosti, dalje politika štipendiranja, slabe stanovanjske razmere itd.

6. Iz teh ugotovitev sledi, da tudi ljudski odbori niso posvečeni zadosti skrbti razvoju kmetijstva, zlasti v cilju kar najboljše preskrbe industrijskih središč s kmetijskimi pridelki. S premajhno smelostjo planirajo investicije v kmetijske objekte, kar se bolj ali manj odraža tudi v mentaliteti vodstev posameznih državnih posestev, ki se celo branijo kreditov. So pa tudi primeri, da se že planirani objekti ne izvršijo (na primer Vrtnarija Krnja).

7. Sindikalne podružnice se niso zadosti ukvarjale s problemi prehrane in kmetijstva, razen s tem, da so za svoje člane včasih oskrbeli ozimnico. Zato delavci niso seznanjeni s stanjem v občinah in delom ljudskih odborov.

8. Sindikalne podružnice se niso udejstvovali in vodile računa o delu organov družbenega upravljanja na tem področju (sveti za blagovni promet, potrošniški sveti).

9. Premalo pozornosti se je posvečalo delu sindikalnih podružnic na kmetijskih posestvih, ekonomijah, zadružah, saj je od 892 zaposlenih v zadružah le 70 zaposlenih članov sindikata.

Na osnovi teh ugotovitev je plenum zaključil:

- Preskrbo industrijskih središč je potrebno osamosvojiti od nihanja stihiskske proizvodnje individualnega kmeta, ki je zaradi razdrobljenosti in prenajhne uporabe agrotehničnih ukrepov zelo nestabilna. Zaradi tega je preskrba industrijskih središč podvržena nihanju tako kot zalog blaga.
- Klub temu, da imajo država posestva 1.014 hektarov zemlje (od tega 980 hektarov obdelovalne) s 165 zaposlenimi, ne pomeni v kmetijstvu nobenega bistvenega faktorja, ki bi lahko ugodno vplival na težavn položaj v preskrbi. N. pr.: vsa poskrba redijo 299 krav in 235 glav druge goveje živine, 269 praščev in 34 konj. Dnevna proizvodnja mleka teh posestev je 2000 litrov, to je komaj 10 odstotkov dnevnega odkupa mlekarn. Z vlaganjem v posestva in s primerjimi kadri bi bilo mogoče v kratkem obdobju na teh posestvih dogniti proizvodnjo mleka najmanj na 15.000 litrov dnevno (sedanjih celotnih odkup mlekarn je 19.000 litrov). Podoben položaj je v ostalih kultura. Proizvodnja krompirja na vseh devetih posestvih ni znašala lansko leto 51 odstotkov celotne proizvodnje v okraju.
- Ostale zemlje v družbeni lasti (zadružne, SLP) je 2760 hektarov. Zadruge obdelujejo 833 hektarov (625 hektarov gozdov, 27 hektarov neplodne, 203 hektare pašnikov in 31 hektarov zemlje), 1922 hektarov imajo v najemu delavci in kmetje. Obstajajo možnosti, da bi ta zemlja postala jedro novih državnih kmetijskih posestev in ekonomij.
- Struktura investicij je za kmetijstvo v primeri z ostalimi panogami izredno slaba. N. pr. leta 1957 je bilo vloženo v industrijo 62,2%, promet 6,8%, kmetijstvo 3,4%; leta 1958: industrijo 58,4%, promet 6,6%, kmetijstvo 5,5%; leta 1959: industrijo 65,7%, promet 0,9%, kmetijstvo 7%, razen tega pa je namreč pokazala, da bodo novo proizvodnjo v kmetijstvu zelo slabo: v osmih mesecih letosnjega leta

je bilo koriščeno: v prometu planirano 63,5 milijona, porabljeno 119,1 milijona ali 187,7%; v kmetijstvu planirano 203,6 milijona, koriščeno 26,5 milijona ali 13%.

5. Dobrih kadrov na državnih posestvih, ekonomijah in zadružah primanjkuje. Na devetih posestvih je komaj en inženir in šest tehnikov. Vzroki za to so: nizke plače, zlasti delavcev (v primerjavi z industrijom) zaradi slabe organizacije dela in nizke proizvodnosti, dalje politika štipendiranja, slabe stanovanjske razmere itd.

6. Iz teh ugotovitev sledi, da tudi ljudski odbori niso posvečeni zadosti skrbti razvoju kmetijstva, zlasti v cilju kar najboljše preskrbe industrijskih središč s kmetijskimi pridelki. S premajhno smelostjo planirajo investicije v kmetijske objekte, kar se bolj ali manj odraža tudi v mentaliteti vodstev posameznih državnih posestev, ki se celo branijo kreditov. So pa tudi primeri, da se že planirani objekti ne izvršijo (na primer Vrtnarija Krnja).

7. Sindikalne podružnice se niso zadosti ukvarjale s problemi prehrane in kmetijstva, razen s tem, da so za svoje člane včasih oskrbeli ozimnico. Zato delavci niso seznanjeni s stanjem v občin

OBYEŠČEVALEC

ZDRAVNIŠKA DEŽURNA SLUŽBA

Zdravstveni dom Kranj, Gospodarska ulica 9, telefon 218 in 595, naročila za prevoz bolnikov telefon 04.

MALI OGLASI

Privatnikom ne objavljamo malih oglašev pred vplačilom. Cena malih oglašev je: preklic 20, izgubljeno 10, ostalo 12 din od besede; naročniki imajo 50 odstotkov popusta.

Telefonska številka naročniškega in oglašnega oddelka je 397, uredništvo 475.

Na Cesti JLA v Kranju sem našel svetilko za moped. Lastnik jo dobi v ogl. odd.

4718

Enonadstropno vseljivo družinsko hišo v Kamniku prodam ali zamenjam za hišo v Ljubljani ali Kranju. Podrobnosti o tem dobite pri Marti Aparnik, Kamnik, Kidričeva 13.

4719

Ugodno prodam zaradi selitve skoraj nov emajliran štedilnik. — Vera Vejnovič, Stritarjeva 4/I — Kranj.

4720

Prodam dve dvodelni dobro ohranjeni okni 90 krat 140 z okenskimi mrežami. Jezerska cesta 120, Kranj.

4721

Zaradi pretežkega prenašanja motorja zamenjam gnojnico črpalko na motor za ročno. Prodam tudi dobro ohranjen koleselj. Naslov v ogl. odd.

4722

Prodam nov elektromotor 2,4 KW — ogled iz prijaznosti pri Francu Markiču, Gasilska 1, Kranj.

4723

Prodam kosilniko »Hans«, Sp. Brnik 65, Cerkle.

4724

Prodam po zmerni ceni dobro ohranjen šivalni stroj z dolgim čoločkom. Olga Koritnik, Mestni trg 19, Sk. Loka.

4725

Poceni prodam dobro ohranjene ženske plašte, kostume, oblike, rabljeni gradl za živnice in skoraj nov globok otroški voziček. Vprašati Titov trg 29, I. nadstropje.

4726

Prodam večjo količino belega krompirja. Naslov v oglašnem oddelku.

4727

Prodam psa ovčjaka. Sp. Duplje Št. 23.

4728

Prodam nov vozilček nosilnosti 100 kg. Naslov v ogl. odd.

4729

Kupim parni kotel od 120 do 150 litrov in vzdijljivo malo rabljen kotel od 120 do 150 litrov. Naslov v oglašnem oddelku.

4730

KUD »Ivan Cankar« Sv. Duh-Virmaše išče vseh v poštenehih hišnikih. Prednost imajo prosili, ki imajo veselje do kulturnega dela. Enosobno stanovanje s pri-

dela. Enosobno stanovanje s pri-

4748

SPREJMEMO

2 vajenca za strojno ključavnarsko stroko

2 strugarja

2 rezkarja in več vodovodnik instalaterjev.

Plača po tarifnem pravilniku. Stanovanje ni zagotovljeno.

KOMUNALNO PODJETJE VODOVOD, KRAJN

Komisija za sklepanje in odpovedovanje delovnih razmerij pri TOVARNI LEPENKI V TRŽIČU na podlagi sklepa delavskega sveta z dne 28. septembra 1959. leta razpisuje delovno mesto

TEHNIČNEGA OBRATOVODJE.

Pogoji so naslednji: 1. absolvent industrijske papičarske šole in najmanj pet let prakse v industriji lepenke; 2. druga odgovarjajoča strokovna izobrazba in več kot pet-letna praksa v industriji lepenke.

Plača po tarifnem pravilniku. Nastop službe je možen takoj ali po dogovoru. Ponudbe poslati na Tovarno lepenke v Tržiču do 10. novembra t. l. — Stanovanje na razpolago.

Delavski svet Tovarne klobukov »Šešir« Škofja Loka razpisuje prodajo naslednjih osnovnih sredstev:

2 barvna aparata Hup z elektromotorjem
1 barvni aparat Dehup z elektromotorjem
1 pihalni stroj Heinze na transmisijski pogon
1 trgalni stroj Fay na transmisijski pogon
2 hidravlični stiskalnici na ročni pogon
1 šivalni stroj za polcilindre — za podlogo Pribil
2 šivalna stroja za šivanje podlage Pribil
1 šivalni stroj za entlanje — klobučarski
1 elektromotor 7,5 KW Simens Subert
1 elektromotor 10 KW Elin z desnimi vodili
1 stroj za entlanje okrajcev Pribil
1 dinamo 1,5 KW
1 transformator 380/220 V
1 dvokolo znamke Eska
1 stržni stroj dvomestni Turner Otherstrom
1 parni stroj
1 stroj za stegovanje okrajcev Mezzera
1 klavičasta valjka

Ogled sredstev v podjetju od 6. do 14. ure vsak dan.

tiklinami je v domu na razpolago. Prošnje pošljite do 20. oktobra, potrebne informacije pa dobite vsak dan po 14. uri v Kulturnem domu.

4731

Nudim dosmrtno stanovanje upokojenki. Ostalo po dogovoru. Naslov v ogl. odd.

4732

Preklicujem mesečno vozovnico Kranj — Trstenik. Perčič Marička, Trstenik 9.

4733

Dne 25. septembra 1959 sem našel na cesti od Podbrezij do Posavca nove dolge ženske hlače. Praprotnik, Ljubno 76, Podnart.

4734

Prodam zavorne bobne z obroči, gumani in rezervnim obročem za gumi voz. Ogled samo popoldne pri Francu Zupanu, Kidričeva 29, Kranj.

4735

Softer C-E kategorije išče zaposlitev v Kranju. Ponudbe oddati v oglašni oddelku pod sposoben. 4736

Električni kabel NKB 4 krat 10 40 m ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku.

4737

Stedilnik dvodelni za približno 200 oseb ugodno prodam. Naslov v oglasnem oddelku.

4738

Prodam telico 7 mesecev brejo. Cerkle 54.

4739

Dva prašča 80 do 90 kg prodam. Naslov v oglasnem oddelku.

4740

Prodam malo rabljeno lončeno peč. Tobi pečico, otroško posteljico. Naslov v oglašni oddelku.

4741

Gospodinjsko pomočnico najem. Ostalo po dogovoru. Ing. Bedene, Cesta Kokrškega odreda 2, Kranj.

4742

Avto-moto društvo Senčur organizira tečaj za šoferje-amaterje in tečaj za mopediste. Prijava sprejema trgovina »Krvavec« v Senčuru do 22. oktobra 1959.

4743

Fanta ali starejšega moškega iščem. Ostalo po dogovoru. Kozelj Frančiška, Zg. Pirnat Št. 17.

4744

Iščem žensko. Ostalo po dogovoru. Šenčur 113.

4745

Kdor odda v najem neopremljeno soko šoferju samcu v Kranju ali okolici nudim nagrado in 2.000 din mesečne najemnine. Ponudbe oddati v oglašni oddelku pod »Čimprije«.

4746

Zamenjam enosobno večje stanovanje v centru za manjše ali garsoniere. Poizvedbe: Prešernova ul. št. 13 (modistinja) Kranj.

4747

ZAHVALA: Zahvaljujem se Državnemu zavarovalnemu zavodu v Radovljici, ki mi je izplačal 20.000 din po mojem nepozabnem tragino premuninem sinu Milanu. Franc Debeljak, Savska 36, Kranj.

4748

Interesenti za zdidno opoko naj se zglašijo na Hafnerjevi poti 2, Kranj.

4749

OBJAVE

Klub gospodarstvenikov v Kraju obvešča podjetja in ustanove, da bo v soboto, 17. t. m. ob 9. uri dopoldne v klubskih prostorih Prešernova 11/I

POSVETOVANJE O UPORABI ELEKTRONSKIH RAČUNSKEH STROJEV

v gospodarskih in drugih organizacijah. Referate bodo imeli tov. Čebašek, zastopnik firme JBM tov. Kričaj, šef organizacijskega biroja LITOSTROJ in tov. Kryščufek, šef organizacijskega biroja ISKRA. — Cilj posvetovanja je pretresti možnosti in prednosti organizacije takega servisa za več organizacij v Kraju, ki bi opravil za vsa podjetja knjigovodske in druge računske posle.

4736

VABLJENI!

RAZPIS

Komisija za imenovanje in razpisovanje direktorjev pri občinskem ljudskem odboru Železniki razpisuje delovno mesto

1. UPRAVNICA MESARIJE ŽELEZNICKI

2. UPRAVNICA ZDRUŽENIH GOSTINSKIH OBRATOV ŽELEZNICKI

Pogoj za razpisano mesto pod 1. je srednja strokovna izobrazba ali kvalifikacija v mesarski stroki z večletno prakso na vodilnih mestih. Pogoj za razpisano mesto pod 2. je srednja strokovna izobrazba ali kvalifikacija v gostinski stroki z večletno prakso na vodilnih mestih. Pravilno kolkovane prošnje z opisom dosedanja potovanja in kratkim življenjepisom naj kandidati pošljijo do 31. oktobra Komisiji za imenovanje in razpisovanje direktorjev pri ObLO Železniki.

4743

URADNI DNEVI PRI SODNIKU ZA PREKRŠKE V TRŽIČU

»Občinski ljudski odbor Tržič obvešča, da ima sodnik za prekrške ObLO Tržič uradni dan vsak ponedeljek od 15. do 16. ure pa za stranke, od 16. do 19. ure pa za vabljene stranke in sicer na sedežu ObLO Tržič, soba 13/I. — Občinski ljudski odbor Tržič.«

NOVE TELEFONSKE ŠTEVILKE AVTOPROMETA KRAJN

Vse poslovne tovariše, podjetja in ustanove obveščamo, da se zaredi naročil za vsakovrstne prevoze in informacije poslužujejo nove telefonske številke 361 in že prej obstoječe 276. Za vse odrhove avtobusov v vse smeri pa se poslužite številke 590.

4744

»AVIOPROMET«, Kranj

VSE POSLOVNE TOVARIŠE, PODJETJA IN USTANOVE OBVEŠČAMO, DA SE ZAREDI NAROCIL ZA VSAKOVRSTNE PREVOZE IN INFORMACIJE POSLUŽUJEJO NOVE TELEFONSKE ŠTEVILKE 361 IN ŽE PREJ OBSTOJEČE 276. ZA VSE ODRHOVE AVTOBUSOV V VSE SMERI PA SE POSLUŽITE ŠTEVILKE 590.

4745

VPIŠ V GOSPODINJSKI, JEZIKOVNE IN DRUGE TEČAJE

Solski odbor osnovne šole Lucijan Seljak v Kranju (Stražišče)

vkljutno vabi odrasle interesente za

wip v gospodinjski tečaj, tečaj nemškega in angleškega jezika (začetnega in nadaljevalnega) ter v šolo za starše, ki bo obravnavala vprašanja vzgoje in zdravja otrok.

4746

Podrobnejša navodila dobre interesenti v pisarni navedene šole.

4747

Sola sprejema prijave do 20. oktobra.

4748

KINO

»STORŽIČ«, Kranj: 16. in 17. oktobra ob 15.45, 18. in 20.15 uri amer. barv. cinem. film s stereofonskim zvokom »PREKINJENA MELODIJA«; 18. oktobra ob 10. uri ital. film »VRNITEV V ŽIVLJENJE«, ob 13. uri amer. barv. film »VALENTINO«, ob 15.15, 17.30 in 20. uri amer. barv. cincem. film s stereofonskim zvokom »PREKINJENA MELODIJA«.

4749

»TRIGLAV«, Primskovo: 17. oktobra ob 18. in 20. uri ital. film

Pred prvo premiero v Prešernovem gledališču

»Žalujoči ostali« in dva jubileja

Se nekaj dni skrbnih priprav ter mrzlične vznemirjenosti in zavesa v Prešernovem gledališču v Kranju se to dvignila. Za prvo premiero v sezoni, ki bo v torek, 20. oktobra ob 20. uri, je igralsko skupino gledališča naštudirala Nušiceve — »Žalujoče ostale«, ki bodo — kot kaže — s svojo večno živo aktualnostjo, gledališkemu občinstvu ugajali.

Tokratna premiera pa utegne biti še posebno mikavina. Ob tej priložnosti bo igralska družina proslavila dva jubileja dolgoletnih prizadevanj na področju amaterske igralske dejavnosti — 25-letnico igralke Božene Igličeve in 40-letnico igralca — režisera Ada Klavore.

Odan sem oba jubilanta obiskal v »obrekovalnici« Prešernovega gledališča in izrabil kratek odmor med vajo za še krajsi razgovor.

»V Žalujočih ostalih oblikujem svojo petdeset vlogo,« je odgovorila tovarišica Igličeva na prvo vprašanje. »V kratkem bom zabeležila tudi svoj petstoti nastop.«

»Kdaj ste prvkrat stopili na oder?«

»To je bilo v nekdanji narodni čitalnici v sezoni 1934/35. Igrala sem Angeliko v drami »Clovec, ki sem ga ubil«. V mojem igraškem debatu je bil moj partner na odu tovariš Klavora, tokrat pa je naključje hotelo, da bova skupaj proslavila svoja jubileja.«

»V kateri vlogi ste najraje nastopali?«

»V vlogi vzgojiteljice in zagovornice mladih ljudi Eve de

Bruin v drami »Mladost pred sodiščem«.«

Potem sem se zapletel v razgovor s tovarišem Klavrom.

»V koliko vlogah sem nastopal, se ne spominjam. Vem pa, da se tega v štiridesetih letih nabere precej. Prvikrat sem stopil na odrške deske 1919. leta kot petnajstletni dijak v Bovcu. Igral sem sodnika v »Desetem bratu«. Med kranjske igralce — amaterje sem se uvrstil 1926. leta, in sicer v Cankarjevi drami »Hlapci«. Z delom sem nadeljeval tudi takoj po osvoboditvi...«

Vse ostalo je tovariš Klavora skromno zamolčal. — Ne bo odveč resnica, da je bil Klavora prvi, ki je po 1945. letu dal povod za ustanovitev amaterskega gledališča v Kranju. Vsekakor je preskoren, da bi govoril o svojem požrtvovalnem delu štiridesetih let.

Zadnje vprašanje je veljalo obema jubilantoma. — Doklej se bosta še ukvarjala z dramsko umetnostjo?

Odgovor obeh se je glasil nekako takole: »Kar nas je ljudi glumaškega rodu, se le stežka odrečemo odru. Z gledališkim delom se bova ukvarjala vse dolej, dokler bo najino delo koristilo skupnosti.«

ŽIVLJENJE V KLUBIH mora imeti privlačno vsebino

C

epapravimo sredino oktobra, to, je čas, ko bi morala biti zbor naj ne služi preteklosti, naša prosvetna društva sredi temveč prihodnosti. Nedvomno najbolj zagnanega dela, lahko bi bil v tem primeru dobro pričevanje ugotovimo, da se mnoga društva le zlagoma otrešajo potreben. Ugotoviti bi moral temu tako, pričajo tudi priprave delo, hkrati pa poiskati nove na društvene občne zvore, katere možnosti, da bi društveno delo naj bi društva, po programu okrajnega Sveta Svobod, opravila do konca oktobra. Vse pa kaže, da se bodo občni zbori — vsaj v mnogih primerih — tudi letos zavlekli pozno v zimske mesece. To pa pomeni malone isto kot skrajšati sezono kulturno-prosvetnega dela za nekaj mesecev.

P

red kratkim smo zabeležili primer, da so člani nekega prosvetnega društva kratko in malo občni zbor iz svojega sporštva. Društvo je namreč v pretekli sezoni uprizorilo samo eno dramsko delo, sicer je pa počivalo. Vse vprek se izgovarjajo in opravičujejo, češ da zavoljo ene same premiere ne kaže sklicev občnega zpora. Tako in tukaj ne bi ugotovili drugega kot to, da niso delali in da so zatudili dragoceno sezono. Seveda vsako ceno ujeti korak s časom je takšno poimovanje občnih in smotri kulturno-prosvetne de-

zavnosti. Posebno mnogo si obljajo od »novih oblik« dela, kar pa jih pogosto spravlja v nemajhno zadrgo. Ne znajo si namreč posebno dobro predstavljati, kakšne naj bodo nove oblike in metode dela. Dobronamerino hotenje — za vsako ceno najti primereno obliko dela — se pogosto konča v jalovem iskanju. To iskanje je postal zlasti mrzlično v zadnjem času, ko smo začeli ustanavljati po občinah Delavske oziroma Ljudske univerze, ki naj poslej skrbi za izobraževanje. Z nastankom teh izobraževalnih teles pa se je svobodašev poniekod polastil občutek manjvrednosti — občutek, da Svobode in prosvetna društva, ki so se še lani ukvarjala z izobraževanjem, izgubljajo na vlogi in pomenu. Takšno pojmovanje pa je docela zmotno. Vsekakor se bodo morale Svobode intenzivno usmeriti na doslej zanesljivo področje splošne kulturne vzgoje, posredovanja kulturnih dobrin širokim množicam in oblikovanja zdravega razvedrila in kulturne zavabe.

Kar zadeva iskanje novih oblik in metod dela, velja opozoriti, da je dobra sleherna nova oblika, ki plemeniti in vrednoti človeka in ki širi njegovo duhovno obzorje. Določno je povedano: nova oblika, brez nove žlahne vsebine, nima cene, ki bi ji dala pravico do uveljavljanja v naših prosvetnih društvih. Le-ta naj poskrbijo, da bodo člani in občinstvo pravilno dojeli idejno plato posameznih dramskih del, filmov, literarnih del, radijskih slušnih iger itd. To velja tudi za vokalne oziroma glasbene sekcije, ki naj bi s skrbno pretehanim repertoarjem brusile glasbeni okus članov in občinstva.

V zadnjem letu se je vrinila v programe naših društev tudi doslej neznana beseda: klub. Zadrega pa je v tem, ker mnogi ne vedo, kakšne so nalage klubov in kakšno vlogo naj odigrajo v naši kulturni politiki.

Pojmovanje o klubih so med našimi prosvetnimi delavci dokaj različna, včasih tudi zmotna. Nekateri pojmujejo klube kot izbrano in organizirano skupino ljudi, ki izkaznimicami in članarino uveljavljajo pravico do obiskovanja klubskih prostorov. Pričasti te zamisli se namreč boje, da bi množični pristop v klubske prostore kalil duhovno razpoloženje in v njim kulturno vzdušje. Seveda naj takoj pripomnimo, da bi taka oblika kluba že takoj na začetku izgubila sleherni smoter.

Klub naj bo dostopen slehernemu državljanu in ne samo izbrancem. Idealna oblika kluba, ki bo stvara klubske prostore mikavne za slehernega državljan. Tu bi se shajali ljudje v prostem času, se razgovarjali, igrali šah, prebirali časopise in revije, morda poslušali glasbo ali gledali televizijske prenose. V vse to pa bi kaže, da vpletati nevsiljivo organizirane razgovore o različnih zanimivih temah. Predvsem pa naj bi bili klubi prijetno približljivi mladini in odraslim.

Kaže, da osmavljanje klubov po naših prosvetnih društvih ne bo povzročalo posebnih težav,

je vendar pa je, da bo večina naših društev prisiljena začeti v dokaj skromnih začetkih. Vsekakor pa ne bo zadreg s prostori, ki pogosto predstavljajo glavno oviro, da ta ali ona oblika prosvetne dejavnosti ne more zaživeti. Na začetku bo zadoščal en sam klubski prostor, pozneje pa bo razvoj klubskega življenja narekoval nekatere spremembe in dopolnitve — morda več prostorov, kjer se bodo nemoteno druga od druge razvijale posamezne dejavnosti (šah, čitalnica, likovni krožek, dramatika, filmska umetnost itd.).

Nedvomno pa je zamisel o ustavljjanju klubov dovolj privlačna, da bo sčasoma prodrla v vsako večje naselje, tudi v taka, kjer ni prosvetnih društiev. Potrebujemo le ljudi, ki bodo to mnogoobetajočo pobudo uresnili.

S. S.

KOROŠKI SLOVENCI OBIŠKALI BOHINJ

Pred dnevi so Bohinjci sprejeli v goste združeni pevski zbor iz Podjune in Železne Kaple, ki nosi ime znamenega koroškega partizana in narodnega heroja Franceta Pasterka-Lenarta. Gostje so astopili v Bohinjski Bistrici in v Bohinjski Češnjici pred množico hvaležnih in navdušenih poslušalcev.

Nič posebnega ni, če tu in tam gostuje neki pevski zbor. Dvorana je običajno polna, poslušalci so zadovoljni in se polni različnih vtisov o nastopu vracačo na svoje domove. Popolnoma drugačno razpoloženje pa je med Bohinjci posredovalo gostovanje slovenskih Korošcev. — Nastop so vši prizakovali z velikim zanimanjem. Sprejem koroških gostov in skrb za prijetno počutje v dneh bivanja med Bohinjci, kaže na iskren in tovariški odnos do pripadnikov našega naroda, ki jim je usoda namenila neenak borbo proti potujevanju. Predstavili so se z lepo koroško narodno pesmijo. Iz njihovih besed, vedenja ter pesmi vejetja odločnost in trdnja volja, ki ne kloneta.

Brhka dekleta in postavni fantje, ki so se poleg trdega dela, ki ga opravljajo doma, lotili težavne in lepe naloge, prepevati v zboru, so med Bohinjci pustili nepozabne vtise. Člani zbara, katerih povprečna starost je komaj štiriindvajset let, so posredovali postušalem mladost in svežino. Iz pesmi je dihalo ljubezen do domače zemlje, do svojega jezika in kulture. Pevci in pevke so pod vodstvom štiriindvajsetletnega pevovodje Milana Prušnika prinesli s seboj košček koroške zemlje, koroški običaji, veselja in razpoloženja. Spored dajsetih pesmi je mil prehitro in mnogo prehitro se je spustil zastor na odr.

Sopki gorenjskih nageljnov in rožmarina ter iskreni negotovi domačinov ne odtehtajo tistega, kar so čutili ljudje, ki so prišli poslušati koroške goste. Ostal je lep spomin — gostom in poslušalcem.

Besede, ki jih je izrekel v svojem pozdravu tajnik Slovenske prosvetne zveze v Celovcu tov. Blaž Zinger, pesem, ki so jo zapeli koroški bratje in vtis, ki so ga pustili je nepozaben. Želimo si skorajnjega snidenja.

—on

Med vajo za »Žalujoči ostali«. Režiser Ado Klavora daje igralcem navodila za igro. Levo spredaj — Božena Igličeva

O blejskih poletnih prireditvah

Letos spet korak naprej

Namesto razkošnega hrupa in danega vrveža sta v gorenjskih krajih spet zavladala umirjena vsakdanjost in dolgočasje. Oster jesenski hlad in sivi melegi dnevi so pregnali iz turističnih krajev zadnje goste. — Ko govorimo o turizmu na Gorenjskem, se nehote spominjam na prvem mestu na Bled in Bohinj. Sezonske trgovine se zapirajo, hoteli praznijo, nad jezero pa se navadno v začetku hladnejšega obdobja razprostre sivkasta magla. To pa pomeni konec bogata turistične sezone.

Vzporedno s tem je bil ob zaključku septembra tudi že skoraj povsem izčrpan letosni sezonski koledar vsakovrstnih prireditiv. Pričele so se že s 1. majem in celih pet mesecov zavale se sezonsko občinstvo različnih narodnosti. — V letosni sezoni se je zvrstilo v Kazini precej takšnih prireditiv, na katerih so nastopili mimo domačih umetnikov in artistov tudi tudi tujih inozemskih mojstrov — posamezniki in celo skupine. Nekatere predstave kakor BIES z italijanskim pevcom Luigijem Riccom pa so v celoti izvajali tujih umetnikov in ansambl.

Gledalci na Bledu so imeli priložnost videti tudi vrsto dobroj prireditiv, ki sploh niso bile predvidene v sporednu Blejski turističnih informacij. — Med tujimi glasbenimi ansamblji je celih dvanajst dñi v septembru mesecu naduševal občinstvo paragvajski kvartet LOS PARAGUAIOS. Pestrost in raznolikost prireditiv: kul-

turno umetniških, zabavnih, športnih, sta bili v repertoarju dobro poudarjeni. — Zabavnih in družabnih prireditiv je bilo sicer precej več kot resno umetniških. Vendar pa je takšno razmerje povsem ustrezalo okusu in zahtevam občinstva. Izvajalci resnega umetniškega, predvsem glasbenega sporeda, vokalnega in instrumentalnega, so bili letos: Slovenski orkester, solisti pevci ljubljanske Operе, ansambel LADO iz Zagreba in drugi umetniki iz Hrvatske, pevci in humoristi, Prešernov pevski zbor iz Kranja, sodelavci ljubljanskega Radia in televizije itd. Večere slovenskih in jugoslovenskih narodnih plesov in pesmi sta najpogosteje pripeljala blejska folklorna skupina in pevski zbor ter ansambel Svobode z Jelenicami.

Kakšne so posebnosti in novosti v koledarju prireditiv?

»Gleda na lanske izkušnje smo pripravili letos več zabavnih revij in popularnih družabnih prireditiv, tem, nam je odgovoril na nekaj vprašanj v zvezi z letošnjim kulturno-umetniškim in zabavnim življenjem.«

Kakšne so posebnosti in novosti v koledarju prireditiv?

»Gleda na lanske izkušnje smo pripravili letos več zabavnih revij in popularnih družabnih prireditiv, tem, nam je odgovoril na nekaj vprašanj v zvezi z letošnjim kulturno-umetniškim in zabavnim življenjem.«

Tajnik Turističnega društva Bled Bogdan Šanca, ki je sodeloval pri sestavi sporeda, pri organizaciji in izvedbi prireditiv, tem, nam je odgovoril na nekaj vprašanj v zvezi z letošnjim kulturno-umetniškim in zabavnim življenjem.

Kakšne so posebnosti in novosti v koledarju prireditiv?

»Gleda na lanske izkušnje smo pripravili letos več zabavnih revij in popularnih družabnih prireditiv, tem, nam je odgovoril na nekaj vprašanj v zvezi z letošnjim kulturno-umetniškim in zabavnim življenjem.«

Tajnik Turističnega društva Bled Bogdan Šanca, ki je sodeloval pri sestavi sporeda, pri organizaciji in izvedbi prireditiv, tem, nam je odgovoril na nekaj vprašanj v zvezi z letošnjim kulturno-umetniškim in zabavnim življenjem.

Kakšne so posebnosti in novosti v koledarju prireditiv?

»Gleda na lanske izkušnje smo pripravili letos več zabavnih revij in popularnih družabnih prireditiv, tem, nam je odgovoril na nekaj vprašanj v zvezi z letošnjim kulturno-umetniškim in zabavnim življenjem.«

Tajnik Turističnega društva Bled Bogdan Šanca, ki je sodeloval pri sestavi sporeda, pri organizaciji in izvedbi prireditiv, tem, nam je odgovoril na nekaj vprašanj v zvezi z letošnjim kulturno-umetniškim in zabavnim življenjem.

Kakšne so posebnosti in novosti v koledarju prireditiv?

»Gleda na lanske izkušnje smo pripravili letos več zabavnih revij in popularnih družabnih prireditiv, tem, nam je odgovoril na nekaj vprašanj v zvezi z letošnjim kulturno-umetniškim in zabavnim življenjem.«

Tajnik Turističnega društva Bled Bogdan Šanca, ki je sodeloval pri sestavi sporeda, pri organizaciji in izvedbi prireditiv, tem, nam je odgovoril na nekaj vprašanj v zvezi z letošnjim kulturno-umetniškim in zabavnim življenjem.

Kakšne so posebnosti in novosti v koledarju prireditiv?

»Gleda na lanske izkušnje smo pripravili letos več zabavnih revij in popularnih družabnih prireditiv, tem, nam je odgovoril na nekaj vprašanj v zvezi z letošnjim kulturno-umetniškim in zabavnim življenjem.«

Tajnik Turističnega društva Bled Bogdan Šanca, ki je sodeloval pri sestavi sporeda, pri organizaciji in izvedbi prireditiv, tem, nam je odgovoril na nekaj vprašanj v zvezi z

Želja: za gospodinjskim centrom - servisna šivalnica

Skoraj 6-letna dejavnost Društva za napredok gospodinjstva v Tržiču je dosegla že lepe uspehe. V čem se najbolj odraža delo društva, smo se pogovorili s predsednico društva Jelico Bocak.

»Vsekakor je doslej naš največji uspeh ustanovitev gospodinjskega centra,« nam je priovedovala tovarišica Jelica. »Prav v teh dneh bo minilo eno leto, odkar je bil ustanovljen kot samostojna ustanova. Gospodinjski center ima sodobno opremljeno kuhinjo, v kateri je bilo doslej že sedem kuharskih tečajev za dekleta in žene. Razen tega uporabljajo kuhinjo dvakrat tedensko tudi tržiške šole za pouk iz gospodinjstva. Tečaji, ki jih prireja gospodinjski center, so dokaj dobro obiskani in sploh vzbujajo med ženami veliko zanimanje.

Nič manj pomemben je uspeh, ki so ga dosegli v zadnjih dveh letih in pol šivilski tečaj. Le-te je doslej obiskovalo okoli 400 deklet in žena, ki so se v tečajih priučile krojenja.«

Bilanska doslednjega dela je vsekakor uspešna. »Kakšne pa so želje za prihodnost,« je bilo naše naslednje vprašanje?

»Želja je precej, vendar je naša prva želja, da bi žene v

Tržiču dobile servisno šivalnico. Precej časa je že minilo, odkar se je Društvo za napredok gospodinjstva lotilo tega vprašanja. Težave pred ustanovitvijo pa imamo predvsem s tem, ker še ne vemo, kako si bomo zagotovili potrebna sredstva za vzdrževanje servisne šivalnice.

Pralnico, ki smo si jo dolgo želele, smo tržiške gospodinje že dobile. Pred kratkim je bila odprta v BPT. Ker pa je njeza zmogljivost precej večja kot

Abeceda

Belka ovčka, mala Belka,
tam skaklja po travni,
a po stezi teče Jelka,
njen prijatelj pravi.

Jelka pojde, ovčka skače,
da se vse iskr,
Jelka pravi: »Ovčka štej
ena, dva in tri!«

Belka pravi: »Ne številke!
Abecedo znam!
Kar povprašaj me, kar hočeš,
pa odgovor dam.«

Jelka misli: »Naj pokaže
ovčka, če kaj zna.
Torej, Belka, ne oklevaj,
kar začni pri A!«

Belka pa — ne bodi leza,
brž postavi se,
le pogleda malo Jelko in
reče ji: »Be-e-e!«

N. Dremovac

234 jeseniških žena in deklet v tečajih

Gospodinjski izobraževalni center na Jesenicah je bil ustanovljen lani marca. Dva meseca pozneje je že začel s privimi tečaji za vkuhanje sadja, ki jih je obiskalo 234 žena in deklet. — Predelale so skupaj 2098 litrov sadja in jagodičevja.

Z gospodinjsimi tečaji pa so začeli na jesen. Klub majhnim prostorom je obiskovalo tečaj 99 tečajnic. Imelo so osem tečajev, kjer so se naučile kuhanja in pripravljanja zdrave in okusne hrane od enolončnic do celotnih kosi. Seznanile so se tudi s pravilnim pripravljanjem hrane, z izračunavanjem kalorije

vrednosti, obračunavanjem jedilnikov itd.

Letošnjo pomladansko sezono pa so imele tečaje za pravilno uporabo sokovnika, električnega mešalca in nekaterih drugih gospodinjskih strojev. Razen tega je Gospodinjski center na Jesenicah organiziral skupaj z Zavodom za napredok gospodinjstva v Kranju pregled obratnih menz na Jesenicah in ustvaril poročilo o stanju. Pridelil je tudi nekaj posvetovanj o problemih družbenih prehrane in tako dalje. — k

ZA V SOLO PRIMERNA OBLAČILA

Že res, da otroci strgajo in umetajo veliko obleko tudi doma, med šolskim letom pa jo uničijo pretežno v šoli. Njihovo obleko lahko zaščitimo s haljo, ki jo po našem kroju lahko sejite same iz kloti ali kakšnega drugega blaga, n. pr. vzorčastega, da bo bolj živahn. Mere na naši skici so napravljene za 16-letno deklico, tako da jih lahko same pomanjšate ali povečate, če je potrebno. To boste pač naredile na kroju, ki si ga boste izrezale iz papirja. Halja v pasu ni rezana, pač pa potegnemo v pas elastiko, prav tako lahko tudi v rokave. V tem primeru nam ni treba delati manšet. Ker se skoraj vsako blago pri prvem pranju uskoči, moramo s tem računati in blago oprati in dobro prelikati, preden ga skrovimo. Na kroju pa tudi ne sme pozabiti dodati od 1 do 2 cm na vseh straneh za šive.

Če se vam zde halje preveč stete, sejite deklico krilo z životcem, pod katerim bo lahko nosila bluze, ki se dajo hitro oprati. K nagubanemu športnemu krilu pa za deklico lahko sejimo tudi visečo bluzico iz enobarvnega pralnega blaga.

Kaj pa dečki? Te težko pripravijo do tega, da bi si vsaj nataknili naravčinke, ki varujejo rokave. Gotovo pa boste si nu ustregli, če mu napravite suknjič iz platna, ki ga dobite v vseh barvah v trgovinah. Platno ni drag, lepo se pere in kar je poglavito, veliko bolj je trpežno kakor pa volneno blago.

Če bo gospodinja opravila vsa ta dela v jeseni, se bo družina počutila doma prijetnej, prav tako pa tudi sama, saj ji bo prihranjene mnogo slabe volje.

Jesenske skrbi gospodinje

Od vseh letnih časov je jesen največja skrb gospodinje. Začne se novo šolsko leto, poleg šolskih potrebščin je treba otrokom oblike in obutev, a tudi odraslim je potrebno doplnilti garderobo.

Vsaka gospodinja si v okviru možnosti napravi seznam potrebnih nakupov in pozneje lahko vedno izloči, kar ni neobhodno potrebno, ker ima točen pregled potreb. Do sreda oktobra je potrebno napolnititi drvarnico z novo zalogo. Pregledati je treba vse peči, če tegata nismo storili spomladini in poklicati v hišo pečarja, ki bo preprečil, da ne bo pozimi iz peči neprijetnega uhajanja plinov.

V tem času, ko je na trgu vsega v izobilju, si gospodinja pripravi zalogo sadja, sočivja v obliki marmelade, kompotov, sadnih sokov itd.

Sedaj je tudi čas, da vsaka gospodinja pregleda zimsko obutev in obleko, ki je bila spravljena čez poletje. Vse čevlje, potrebne popravila naj odnesi k čevljariju pred jesenskim dežjem.

Obleko dobro prezrači, da odstrani neprijetni vonj naftalina, jo ponovno osnaži in spravi v omaro.

Ko je urejena vsa obleka, izrabi še jesenske sončne dni in postopoma iznese na zrak odeje, blazine, preproge itd. — Sonce uniči razne škodljive bakterije, ki se vgnezdi v katinah in pohištvi.

Če bo gospodinja opravila vsa ta dela v jeseni, se bo družina počutila doma prijetnej, prav tako pa tudi sama, saj ji bo prihranjene mnogo slabe volje.

tesnih in temnih učilnicah. Domačini so se že pred vojno potegovali za nove šolske prostore, vendar brez uspeha. V letih borbe za osvoboditev je padlo 85 Križanov in borcev iz bližnje okolice, ki so svoje prvo znanje dobili v osnovni šoli Križ. Nova šola je plod njihovega boja in žrtv in tega se cicibani, pionirji in mladinci v Križah zavedajo.

OBNOVLJENO STARO POSLOPJE IN NOV PRIZIDEK

Za vse večje število otrok (danes obiskuje šolo v Križah že 340 otrok) in reformirano šolo so postale 3 stare učilnice pretežne. Domaćini so bili že v strahu, kam naj sploh hodijo njihovi otroci v šolo, kje se bodo kaj naučili? Številna vprašanja so narekovala, da je v Križah potrebna večja šola. In končno — v nedeljo bodo odprta šolska vrata novega poslopja. Velik dogodek bo to in veleslo otrok je nepopisno.

Marsikdo bo morda rekel, kaj le pretiravamo, saj bo šola v Križah le obnovljena in dozidan bo nekaj novih prostorov. Toda smemo lahko trdimo, da bo šola nova. Starega praktično ni ostalo nič. Nekdanje tri učilnice so prav takšne kot sta novi dve, razen tega pa bo imela šola odsej še delavnice za tehnični pouk, mlečno kuhinjo, v kateri bo tudi gospodinjski pouk, zbornico, dve gardeobi, shrambo za učila in novo pohištvo za knjižnico ter ostale nove prostore. Razen tega je šola dobila nekaj novih učil: radio, magnetofon in drugo, ob 100-

istih prostorih.

Pred drugo svetovno vojno je šolo v Križah obiskovalo že 254 otrok. Le-ti so se stiskali v treh

Na šolskem izletu? Ne, tokrat na ekskurziji. Potem, ko so bili pionirji v Vratih, so se ustavili v Begunjah (na sliki)

Delo in rast pionirske organizacije

Pionirska organizacija močna opora reformirani šoli Slabi materialni pogoji - Skrb za kadre

V našem okraju pionirska organizacija od prvega začetka deluje, ne glede na to, ali deluje na šoli ali na terenu, stalno raste in poglablja svoje delo. Za pionirske odrede, ki so formirani po šolah, skrbe pionirski starešinski sveti.

Pionirski starešinski sveti so bili v preteklosti prepričeni iniciativi posameznikov v teh svethih. Zato je nastala potreba po formiranju občinskih pionirskih komisij, ki povezujejo delo vseh pionirskih odredov in njihovih starešinskih svetov v občini. Te pionirske komisije so skoraj v vseh občinah začele z delom in bodo prav gotovo uspešno opravile svojo nalogo,

saj so vsi predsedniki teh komisij obiskovali seminar, ki ga je republiška zveza prijateljev mladih v preteklem letu organizirala kot pomoč pri delu s pionirskimi organizacijami. Pionirski starešinski sveti so sestavljeni iz vrst prosvetnih delavcev in drugih državljanov. Njihova naloga je skrbi za izboljšanje materialnega stanja pionirskih odredov. Za te skrbi 39 starešinskih svetov z 297 članji. Vsak pionirski odred razvija svojo dejavnost v dveh smereh: odred kot celota, ki prihaja do izraza predvsem pri skupnih praznovanjih, kot so Novoletna jelka, Dan mladosti, Pozdrav pomladni, sprejemni v pionirsko organizacijo, skupni izleti itd., in interesna zaposlitev pionirske organizacije, ki se odvija v krožkih. Teh je 415 s 7865 pionirji.

Ti krožki se z ozirom na sočnost njihove dejavnosti potrebujejo v družine, tako da imamo formirane družine mladih zadružnikov, mladih športnikov in mladih tehnikov. Najbolj so zastopani pevski, dramski, šahovski, lutkovni, recitacijski, literarni, prometni, tehnični in kmetijski krožki. Razen tega, da se pionirji izvajajo pri delu krožka, se zelo aktivno vključujejo tudi v pod-

Ljudska mladina Slovenije je v zaključnih razredih osmiletne oblikovala mladinske aktivnosti. Ti so se že v enoletnem obdobju izkazali kot primerna oblika vključevanja pionirjev v starostni dobi od 14 do 15 let. Starinski sveti in organizacije za vsebinsko bogatejše življeno teh mladih aktivnosti. Iz njihovih vrst je treba iskati kader za pionirske odrede in krožke, z njimi pa je treba obravnavati tudi vprašanja iz našega družbenega življenja, izgodovine mladinske organizacije ter jih tako pripravljati za njihovo delo. Na vseh osmiletkah so v letosnjem letu izvili mladinske aktivnosti. Sprejem vanje so bili v oktobru v okviru 40-letnice SKOJ.

Materialni pogoji za delo pionirskih organizacij so slabi. Od 60 odredov ima samo 13 odredov delavnice, 17 odredov lutkovni oder, 47 pa knjižnični medtem ko je pionirska knjižnica, ki deluje izven meja izposojanja knjig, le na Jesenice. Tu se zelo uspešno razvija tudi likovna dejavnost v krožkih. Brez ustreznih materialnih pogojev tudi z najboljšo voljo ni mogoče ustvariti sodobne šole.

Ob nalogah, ki jih zakon o osnovni šoli pri razvijanju svojne aktivnosti postavlja pred vsemi skrbi, je v praksi preizkusila uspešnost razvijanja svobodne dejavnosti, kar je z novim zakonom o osnovni šoli tudi uzakonjeno. Prav ta zakon postavlja pred šole kot obvezno nalogu skrbi tudi za razvijanje svobodnih dejavnosti, kar je bilo doslej prepuščeno predvsem družbenim organizacijam in je šola pomagala pri razvijanju pionirskih organizacij predvsem po zaslugi inaktivnosti posameznih prosvetnih delavcev, ki so v pionirski organizaciji videli možnost za izpopolnjevanje učenja v zgodnjega procesa šole.

Pionirski starešinski sveti so sestavljeni iz vrst prosvetnih delavcev in drugih državljanov. Ze najnajvišji stopnji se pionirji v pionirskih odredih navajajo samoupravljanje, razvijajo čut odgovornosti posameznikov in kolektiva, čut discipline in reda.

Ljudska mladina Slovenije je v zaključnih razredih osmiletne oblikovala mladinske aktivnosti. Ti so se že v enoletnem obdobju izkazali kot primerna oblika vključevanja pionirjev v starostni dobi od 14 do 15 let. Starinski sveti in organizacije za vsebinsko bogatejše življeno teh mladih aktivnosti. Iz njihovih vrst je treba iskati kader za pionirske odrede in krožke, z njimi pa je treba obravnavati tudi vprašanja iz našega družbenega življenja, izgodovine mladinske organizacije ter jih tako pripravljati za njihovo delo. Na vseh osmiletkah so v letosnjem letu izvili mladinske aktivnosti. Sprejem vanje so bili v oktobru v okviru 40-letnice SKOJ.

Materialni pogoji za delo pionirskih organizacij so slabi. Od 60 odredov ima samo 13 odredov delavnice, 17 odredov lutkovni oder, 47 pa knjižnični medtem ko je pionirska knjižnica, ki deluje izven meja izposojanja knjig, le na Jesenice. Tu se zelo uspešno razvija tudi likovna dejavnost v krožkih. Brez ustreznih materialnih pogojev tudi z najboljšo voljo ni mogoče ustvariti sodobne šole.

Ob nalogah, ki jih zakon o osnovni šoli pri razvijanju svojne aktivnosti postavlja pred vsemi skrbi, je v praksi preizkusila uspešnost razvijanja svobodnih dejavnosti, kar je z novim zakonom o osnovni šoli tudi uzakonjeno. Prav ta zakon postavlja pred šole kot obvezno nalogu skrbi tudi za razvijanje svobodnih dejavnosti, kar je bilo doslej prepuščeno predvsem družbenim organizacijam in je šola pomagala pri razvijanju pionirskih organizacij predvsem po zaslugi inaktivnosti posameznih prosvetnih delavcev, ki so v pionirski organizaciji videli možnost za izpopolnjevanje učenja v zgodnjega procesa šole. Izkazuje se, da je uspešno letos v Križah obnovljeno starinsko učilišče, ki je bilo zgrajeno leta 1900. Imelo je dva prostora za šolske klase, ki so lahko sprejeli do 100 otrok, kar pa je seveda za takratno število šolobveznih otrok zadostovalo.

100 let - in spet v novo šolo

Veselje otrok v Križah

Nedelja, 18. oktobra bo za vas Križ obnovljeno dogodek — ob 9. ur dopoldne bo otvoritev nove šole. Prvič po 100 letih bodo križki otroci stopili v učilnico, kakršno so si nihovih predhodnikov lahko le želeli.

PRVIČ JANUARJA 1960

Sredi XIX. stoletja je bil v vseh naših krajih uveljavljen zakon o obveznem šolanju. V vseh večjih naseljih so ustanavljali šole, prav tako tudi v Križah. Prve strani kronike o šoli v Križah so sicer izgubljene, zato pa je ostalo še sveže ustno izročilo. Šola je bila v Križah ustanovljena 1859. leta, medtem ko so imeli otroci prvo šolsko uro šele januarja 1960. Domaćini vedo tudi povedati, da je bil prvi učitelj v njihovem kraju Ivan Mandeljc. Kot v večini krajev, je bila takrat tudi v Križah šola v preprosti kmečki hiši (le-te so bile v večini last cerkve), pouk pa je potekal tako, kot si ga je zamišljal župnik, ne pa učitelj. Razvoj šole, predvsem po razvoju človekovega razuma, sta narekovala potrebo po boljši šoli

Intervju s tretjim na svetu

Letošnje svetovno prvenstvo v kegljanju, ki je bilo septembra v Bautzenu v Nemčiji, je bilo za ekipo Jugoslavije zelo uspešno, saj ji je uspelo ubraniti naslov svetovnega prvaka. K temu uspehu naše ekipe sta dosti pripravila tudi Kranjska Martelanci in Starc, člana KK Triglav. Vlado Martelanc pa je bil zelo uspešen tudi v tekmovalju posameznikov, kjer je v eliti najboljših kegijačev na svetu osvojil tretje mesto.

Po vrnitvi s svetovnega prvenstva smo poiskali nosilca bronaste medalje, da mu zavajimo nekaj vprašanj in ga predstavimo našim bralcem.

»Kdaj ste pričeli kegljati?«

»Resneje sem se s tem športom pričel ukvarjati pred osmimi leti, ko sem pričel nastopati za KK Kranj, prve stike s kegljanjem pa sem imel že, ko mi je bilo petnajst let.«

»Vaši največji uspehi?«

»Leta 1953 sem bil državni prvak v narodnem in mednarodnem.«

rodnem slogu, največji uspeh pa sem dosegel na letosnjem svetovnem prvenstvu, kjer sem tudi postavil osebni rekord z 941 keglji.«

»Zakaj kegljate?«

»Čutim potrebo, da se izvijam na treningu, tekmovalja pa jemljem bolj kot obveznost do kluba in ne iz kakih posebnih ambicij.«

»Kateri nastop na stezi je bil za vas najbolj razburljiv?«

»To je bilo pred leti, ko je ekipa Kranja, v kateri sva nastopala s Starcem, premagala v Ljubljani favorizirani Krim.«

»Sa konec razgovora pa Že vaši načrti za prihodnost?«

»Želim le, da bi Že naprej lahko v redu treniral, kar mi bo v največji zadovoljstvo.«

Tudi mi želimo, da bi se Vlado Martelanc izpolnila že želja in da bi Že naprej uspešno zastopal barve svojega kluba in jugoslovanske reprezentance.

Str.

Kocmür in Brinovec v Libanonu

Pred dnevi je 44-članska jugoslovanska državna reprezentanca odpotovala na mediteranske športne igre v Libanon. V reprezentanci so tudi štiri plavalci, in to Kičević, Dorčič ter Kranjčana Vlado Brinovec in Janez Kocmür. Kocmür bo nastopal na 100 metrov prosti in v štafeti 4 × 200 m prosti, Vlado Brinovec pa na 400 m prosti in v štafeti 4 × 200 metrov prosti. Razen jugoslovanskih tekmovalcev sodelujejo na mediteranskih igrach tudi Italijani, Francuzi, Grki, Spanci in vse države Bliznjega Vzhoda. Tekmovalci se bodo predvidoma vrnili domov 24. oktobra. Kranjski Triglav pa se pripravlja za gostovanje v Zadnji Nemčiji z vso moško plavalno ekipo in waterpolo moštvo. Ženska plavalna ekipa Triglava zaradi slabe kvalitete nije dobila dovoljenja za gostovanje v inozemstvu. Tako se sedaj plavalci kranjskega Triglava pripravljajo še vedno v bazenu tovarne Inteka.

Pred sejo Sveta za šport pri OLO Kranj

V ospredju športni objekti

V letu 1960 zimsko kopališče in športni park v Kranju ter kočarišče na Jesenicah

Na današnji seji Sveta za šport letne občinske investicijske plošči izgradnji telesnovzgojnih objektov v prostorih Okrajnega ljudskega načrta le nekatere društvene tov v posameznih občinah. V odboru, bodo med drugim razvijali o petletnem planu in klubskih potrebu, na primer gradnja rokometrnega igrišča ali naslednjih objektov: sankaška progla, zimskošportni center na Velenjem polju, skakalnice v Planici in športni center za vzgojo kadrov v Zaki pri Bledu. Tu bo zvezde vsebovati splošne družbeni interesu pri gradnji objektov za telesno kulturo. Zato bo svet na današnji seji sprejet svoje stanovišča.

lišče do investicijske politike pa izgradnji telesnovzgojnih objektov v prostorih Okrajnega ljudskega načrta le nekatere društvene tov v posameznih občinah. V odboru, bodo med drugim razvijati o petletnem planu in klubskih potrebu, na primer gradnja rokometrnega igrišča ali naslednjih objektov: sankaška progla, zimskošportni center na Velenjem polju, skakalnice v Planici in športni center za vzgojo kadrov v Zaki pri Bledu. Tu bo zvezde vsebovati splošne družbeni interesu pri gradnji objektov za telesno kulturo. Zato bo svet na današnji seji sprejet svoje stanovišča.

V letu 1960 pa gre predvsem za začetek gradnje treh večjih športnih objektov na Gorenjskem, in sicer zimskoga kopališča v Kranju, športnega parka v Kranju in letnega kopališča na Jesenicah. Razen teh bodo po občinah zgradišča vrste drugih manjših športnih objektov kot na primer 60-metrsko skakalnico na Jesenicah, dograditev žičnice v Kranjski gori, kotkalščice na Jesenicah. Razen teh bodo po gori in razne adaptacije domov in telovadnic pri šolah. Prihodnje leto predvidevajo, da bodo za gradnjo teh objektov porabili po načrtu 75 milijonov dinarjev, leta 1961 pa 130 milijonov. Vsa ta sredstva bodo prispevale občine in deloma okraj.

V zadnjem točki današnje seje bo svet dopolnil sklep s sejo OLO Kranj in jih predložil Okrajnemu ljudskemu odboru v potrditev.

Pionirska košarkarska šola

Košarkarski klub Triglav v ne obiskujejo treningov redno. Kranju je v želji, da razširi košarko med krajsko mladino, predvsem v telovadnicu reden in popoln, je pripovedoval tovarš Brinovec. »Zberemo se vsak teden dvakrat v vadimo osnovne košarkarske vrline, kot so vodenje žoge, košarki in metanje na koš. Precej časa posvetimo tudi obvladanju v podajanju žoge, saj je prvi pogoj zaigranje košarkarjev dobro lovljenje in pravilno ter točno podajanje žoge. Seveda tudi po malem igramo na koš, saj je prav tako najmagajnejše!« je zaključil tov. Brinovec, zapiskal s piščalko in nadaljeval s treningom. Dekleta so pazljivo poslušala njegova nadaljnja navodila. Niso hotela izgubljati dragocenih minut, ko pa za trening odmerjen čas že tako prehitro mine. Pot, po kateri gre kranjska košarka, je pravilna. Uprava kluba se zaveda nalog. Pomanjkanje igralcev za prvenstvena tekmovaljanja jih prav nič ne moti. Njim je danes najvažnejše nuditi košarko čim večjemu številu pionirjev in mladincev, kajti iz njihovih vrst bodo izšli čez leta košarkarji, ki bodo zamenjali sedanje. To je pot, po kateri bi se moral šport razvijati povsod. S tem klubu ne bi imeli težav, kadar sestavljajo moštva za tekmovaljanja in mnogočasno jadkujejo, da jim primanjkuje tekmovalcev. Edina pravilna in najbolj gotova pot do uspehov je vzgajanje naraščaja!

Da bi posredovali našim bralcem vsaj delček vzdružja, ki vladata v tej šoli, smo obiskali skupino pionirk, ki jo vodi trener Slavko Brinovec. Naprosili smo ga naj pove in pokaže, kako potekajo treningi!

»Skupina pionirk, ki jih treniram, šteje okrog 20 deklet. Prijavilo se jih je več, toda nekateri zaradi hladnega vremena

ne obiskujejo treningov redno. Upam, da bo obisk po preselitvi v telovadnico reden in popoln, je pripovedoval tovarš Brinovec. »Zberemo se vsak teden dvakrat v vadimo osnovne košarkarske vrline, kot so vodenje žoge, košarki in metanje na koš. Precej časa posvetimo tudi obvladanju v podajanju žoge, saj je prvi pogoj zaigranje košarkarjev dobro lovljenje in pravilno ter točno podajanje žoge. Seveda tudi po malem igramo na koš, saj je prav tako najmagajnejše!« je zaključil tov. Brinovec, zapiskal s piščalko in nadaljeval s treningom. Dekleta so pazljivo poslušala njegova nadaljnja navodila. Niso hotela izgubljati dragocenih minut, ko pa za trening odmerjen čas že tako prehitro mine. Pot, po kateri gre kranjska košarka, je pravilna. Uprava kluba se zaveda nalog. Pomanjkanje igralcev za prvenstvena tekmovaljanja jih prav nič ne moti. Njim je danes najvažnejše nuditi košarko čim večjemu številu pionirjev in mladincev, kajti iz njihovih vrst bodo izšli čez leta košarkarji, ki bodo zamenjali sedanje. To je pot, po kateri bi se moral šport razvijati povsod. S tem klubu ne bi imeli težav, kadar sestavljajo moštva za tekmovaljanja in mnogočasno jadkujejo, da jim primanjkuje tekmovalcev. Edina pravilna in najbolj gotova pot do uspehov je vzgajanje naraščaja!

Rezultati 4. kola:

Mladost II : Storžič 9:20, Sava : Tržič 19:24, Iskra : Duplje 27:10,

Mladost III : Križe 17:14.

Lestvica po 4. kolu:

Storžič 4 4 0 0 64 : 16 8

Tržič 4 4 0 0 108 : 47 8

Iskra 4 2 1 1 75 : 49 5

Mladost II 4 2 0 2 41 : 50 4

Sava 4 1 1 2 53 : 56 4

Mladost III 4 1 0 3 30 : 40 2

Križe 4 0 1 3 44 : 90 1

Duplje 4 0 1 3 31 : 98 4

Zenska ekipa Storžiča z Golnikom je prvenstveni tekmi premagala v nedeljo Slobodo II s 4:3 (3:3).

D. R.

Prvenstvo Gorenjske v rokometu

NIHČE VEČ BREZ TOČKE

V 4. kolu prvenstva Gorenjske so bili doseženi pričakovani izidi.

Pričakovanje je v Kranju brez težav premagal Mladost II. Druga neporazena ekipa Tržič je imel nekoliko več dela v Kranju z borbenimi igralci Save. Iskra je visoko premagala Duplje, oslabljena Mladost III pa je v tekmi s Križami dosegla prvi točki.

Izid VI. kola:

Tržič : Planika 1 : 1, Partizan (N) : Jesenice 3 : 4, Prešeren : Triglav II 0 : 6, Sloboda : Mla-

nosti 2 : 2, Partizan (SL) : Bohinj 18 : 2

Prihodnjo nedeljo se bodo v VII. kolu pomerili: Mladost : Jesenice, Triglav II : Partizan (SL), Sloboda : Tržič, Partizan (N) : Prešeren in Bohinj : Planika.

Lestvica:

Planika 5 4 1 0 19 : 4 9

(Sk. Loka) 6 3 1 2 32 : 14 7

Partizan 5 2 2 1 18 : 8 6

Mladost 6 3 0 3 19 : 16 6

Jesenice 6 3 0 3 17 : 26 6

Prešeren 5 2 1 2 18 : 16 5

Tržič 5 2 1 2 12 : 15 5

Sloboda 5 2 0 4 15 : 20 4

Partizan (Naklo) 6 2 0 1 9 : 6 2

Triglav II 2 1 0 1 4 : 38 0

Bohinj 4 0 0 4 4 : 38 0

Izrazita premoč Planike

dost 2 : 2, Partizan (SL) : Bohinj 18 : 2

Prihodnjo nedeljo se bodo v VII. kolu pomerili: Mladost : Jesenice, Triglav II : Partizan (SL), Sloboda : Tržič, Partizan (N) : Prešeren in Bohinj : Planika.

Lestvica:

Planika 5 4 1 0 19 : 4 9

(Sk. Loka) 6 3 1 2 32 : 14 7

Partizan 5 2 2 1 18 : 8 6

Mladost 6 3 0 3 19 : 16 6

Jesenice 6 3 0 3 17 : 26 6

Prešeren 5 2 1 2 18 : 16 5

Tržič 5 2 1 2 12 : 15 5

Sloboda 5 2 0 4 15 : 20 4

Partizan (Naklo) 6 2 0 1 9 : 6 2

Triglav II 2 1 0 1 4 : 38 0

Bohinj 4 0 0 4 4 : 38 0

MLADI AMERIŠKI SPRINTER

Ray Norton dosegal izredne rezultate v »mlirnih tekih, medtem ko je slabši v ostrih dvobojih.«

bolj molčec. V zgornji hiši sta posedali tudi Ana in Vida. Dominik se ni menil za njune pomenke. To, o čemer sta govorili, se ga ni tikalo. Premlevali sta vedno iste majhne skrbi za hišo in kuhinjo. Okrog božiča je snaha jela postajati molčec, pogreznjena nekam vase, Ana pa je prav spričio njene zamišljenočnosti nenavadno oživel. Potem je Dominik nekega dne videl, da je Ana prinesla zavoj tenkega praznega in da sta ženski začeli iz njega krojiti otroške srajčke. Bilo je še mnogo prezgodaj pripravljati za otrokovo rojstvo, saj ga pred poletjem niso pričakovali, toda Ana ni mogla strpeti, morala je šivati in izbirati čipke, da bi čas čakanja hitreje minil. Zdaj se je Dominik utišil še bolj osamljenega, skoro že odrinjenega od vsega, kar se je godilo v hiši. Ana je bila tako zaverovana v sinu in snaho, da se je komaj utegnila zmeniti zanj. Sredi zime nekoč je opazila, da je ves rumen v obraz in mu je rekla:

»Zdi se mi, da le niši zdrav. Potegni se k radovljiskemu zdravniku!«

»Nič mi ni,« se je otresel Dominik in ona ga je spet pustila v miru.

V resnici mu ni bilo nič, vsaj nič takega, kar bi mogel ozdraviti doktor s kapljicami in obliži. Le notranjost, ki ga je prej žgala, je postala čisto prazna. Dominik je počajal okrog in včasih se mu je zdelo, da se ne more zgoditi nič, kar bi ga še pretreslo in zbolelo.

